

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 147. Cæsaris literæ ad plures Protestantium urbes transmissæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

quæsitum adibant, cur pace cum Tur- Sæcul XVI.
cis æque ac Gallis constituta ejus jussu A. C. 1546.
tam numerosæ in Imperio copiæ con-
traherentur, quorsumque tantus armo-
rum apparatus spectaret? Ad hæc
Cæsar per Navium respondit: „ Non
„ aliud mihi propositum est, quam ut
„ Imperii Ordines sibi invicem conci-
„ lientur, & pax unioque per Imperium
„ floreat, in eo igitur qui mihi obtem-
„ peraverint, hi omnem a me benevo-
„ lentiam atque amicitiam sibi polliceri
„ poterunt, in eos autem, qui nil nisi
„ diffidiis ac tumultibus intenti sunt,
„ pro jure, atque auctoritate mea mi-
„ hi agendum est. „

§. CXLVII.

*Cæsaris literæ ad plures Prote-
stantium civitates.*

Altera die Imperator ad plerasque Pro- Sleid. p. 583.
testantium urbes, præsertim ad Ar-
gentinenses, Norimbergenses, Augu-
stanos atque Ulmenses literas dedit ad
eorum Magistratus directas, quibus hæc
significabat: *Non dubito, quin vobis
abunde constet, quam cara mihi semper
fuerit Germania, communis omnium pa-
tria, quantos etiam obierim labores, &
sumptus fecerim, non absque Regnorum
Hist. Eccles. Tom. XXXVIII. Ss meo-*

Sæcul. XVI.
A.C. 1546.

meorum maximo dispendio, ut grave illud & periculosum Religionis dissidium componeretur, qua quidem in re nullum meum captavi privatam emolumentum, sed in id semper operam dedi, ut sublati offensionibus, pace Germania frueretur: hoc enim Decreta testificantur, a me subinde renovata, tametsi quidam secus hæc interpretentur, & falso mihi diversum sensum attribuant. In hac etiam mea reipublicæ administratione, civitatum salus mihi semper curæ fuit, ne videlicet a quibusdam opprimerentur, qui datam occasionem atque facultatem ejus rei perficiendæ non erant neglecturi, quod etiam vos, ex rebus antea actis, pro vestra prudentia non semel animadvertisse puto: jam, licet a quibusdam varia sæpe tentata sint in vestrum, & reliquorum Ordinum, & meum quoque detrimentum, tamen, quod ea sine majore aliquo motu corrigere non possem, toleravi, spe quadam bona, fore, ut hujus meæ lenitudinis fructum aliquando perciperem, utilem reipublicæ: quod sane futurum erat, nisi quidam occultis & miris artibus conciliationem impedivissent, non eo certe, quod Religionem ament, aut gloriam Dei spectent, sed ut obducta quadam specie pietatis, qua suam nequitiam tegunt, reliquos Ordines opprimant,

Sæcul. XVI,
A.C. 1546

mant, eorumque factiones in suam potestatem redigant; nam & quorundam bona jam occuparunt, & per vim adhuc detinent, magna certe cum injuria plurimorum, & cum eo rem deduxerint, ut sublatis judiciis, nihil amplius metuant, nunc etiam hunc meum, quo fungor, Magistratum non uno modo petunt, & temerarie convellunt, eo consilio nimis, ut Ordines Imperii, maxime vero civitates, partim vi, partim insidiosis rationibus subigant, cujus quidem rei fidem mihi faciunt sermones ipsorum, quando jactant, ut quidem ad me deferretur a fide dignis, & minantur etiam, se mihi vim facturos, atque bellum. Testantur idem tot illorum ficti, seditiosi, famosi libelli atque picturae, quas edunt, ut turbas excitent, & in me populum accendant: itaque spem nullam habere possum, fore, ut patientia & lenitate mea victi redeant ad sanitatem aliquando, & ab insolentia sua desistant. Nam adhuc quidem adeo nihil hac ratione profeci, tot nunc annis, ut non solum non facti sint meliores, verum etiam se ipsis deteriores, & obstinati magis, magisque rebelles ac temerarii, quæ sane res ad integritatem reipublicæ pertinet, ac nisi remedium adhibeatur, futurum est, ut e sua prisca libertate Germania gravissimam

Sæcul. XVI. *in servitutem atque tyrannidem adducatur: id vero tolerare diutius atque pati nec mihi licet, nec ullo modo, si ferrem, excusari possem: ut ergo dignitas mihi mea conservetur, ut pax atque jus in suo gradu consistant, ut imminens periculum ab Imperio depellatur, & a vestro capite, reipublicæ perturbatores illos ad officium adducere, & Germaniam suo nitari, atque libertati restituere constitui, quod quidem institutum meum vobis putavi demuntiandum, ut ne fidem habentis iis, qui forte spargent aliud esse mei consilii; nam sancte vobis confirmo, non aliud me spectare, quam hoc ipsum, quod jam exposui: quapropter etiam confido, vos mihi non esse defuturos, ut & illorum reprimatur audacia, & vestra vobis dignitas recuperetur. Id si feceritis, omnem a me benevolentiam vos exspectare jubeo, quod quidem amplius declarabo, si quis a vobis ad me veniat ejus rei Legatus.*

Eadem ferme ad Wittembergensem Ducem perscripsit Imperator, Granvelanum vero æque ac Navius præfatarum urbium Deputatis hæc significabant:
 „Hoc bellum non adversus civitates vestras, sed in quosdam paratur rebelles, qui violata Cæsaris Majestate quorundam etiam Principum ac Præfulum

„lum bona per nefas occuparunt, pro-
 „in ut in Cæsaris fide permaneatis, vos
 „Cæsar adhortatur.

Sæcul. XVI.
 A.C. 1546.

§. CXLVIII.

*Papa a Cæsare datis literis ad fœ-
 dus contra Protestantes solli-
 citatus.*

Interea vero Madrutius Cardinalis Epi-
 scopus Tridentinus jamjam Romam
 versus iter aggrediebatur, dato eidem
 negotio, ut fœdus cum Papa iniret,
 promptumque armorum apparatus ab
 eo impetraret. Hanc in rem Impera-
 tor Madrutio non modo ad Cardinales
 Religionis studio magis accensos, sed
 etiam ad plures Proceres, quos majori
 apud Papam gratia valere noverat, lite-
 ras tradidit, ipseque summo Pontifici
 hunc in modum perscripsit: „Beatissi-
 „me Pater! Quamvis publici de super-
 „ba hostium a Sede Apostolica perfide
 „decedentium, eamque persequentium
 „insolentia rumores, & seditiosa eorum
 „conventicula, nec non numerosæ il-
 „lorum copiæ pro tuenda sacrilega sua
 „secta conscriptæ satis abunde cognitum
 „Sanctitatis suæ zelum ac fidei studium
 „excitare possent, eamque non modo
 „ad fœdus contra hosce rebelles san-